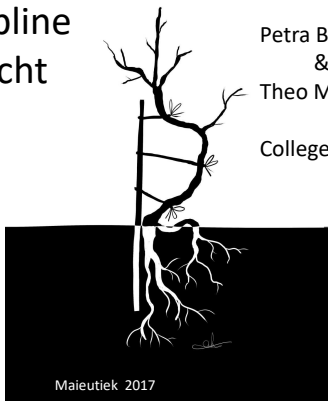

Discipline Toezicht en Straf

Petra Bolhuis
&
Theo Meereboer
College-2

Grondtoon

“De ziel als gevangenis van het lichaam.” (blz. 46)

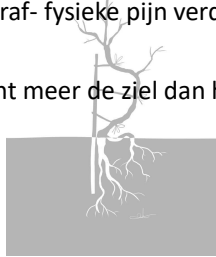
Wat is de ziel voor Foucault?

Ziel is niet meer een metafysische notie, maar een meer existentialistische essentie, alleen nu niet in vrijheid vormgegeven, maar door disciplinerende gevormd.

Maieutiek 2017-DTScollege 2

Historische lijn

- De straf verdwijnt als schouwspel (blz17)
- De relatie straf- fysieke pijn verdwijnt (28)
- De straf dient meer de ziel dan het lichaam te treffen.

Maieutiek 2017-DTScollege 2

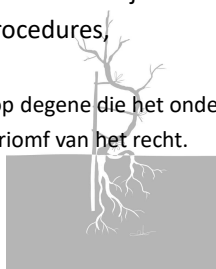
Veranderingen in straftechnieken

- Kennis van de overtreding, beklagde en wet wordt van belang. Straf begrenst en humaniseert, maar annexeert ook.
- Waar hiervoor werd gedacht dat straf (m.n. doodstraf) rechtsgelijkheid zou scheppen, ontstaat hier een nieuw verschil; je kunt schuldig zijn en toch niet verantwoordelijk.
- Er ontstaat een kennisveld van deskundigen op de rand van het juridische veld en vaak daarbuiten.
- Er zijn veranderingen in de 200 jaar na de invoering van deze straftechnieken van de code Pénal (1791) maar de basis blijft

Maieutiek 2017-DTScollege 2

Lijfstraffen nader beschouwd

- Gemeten hoeveelheid lijden aanbrengen,
- Regels en procedures,
- Ritueel
 - Zichtbaar op degene die het ondergaat
 - Zichtbare triomf van het recht.

Maieutiek 2017-DTScollege 2

Nietzsche; waarom straffen?

- Straf als onschadelijk maken
- Straf als vergoeding van de schade aan de benadeelde
- Straf als isolering van een evenwichtsstoornis,
- Straf als het inboezemen van vrees
- Straf als een soort vereffening van de voordelen
- Straf als uitdrijving van een degenererend element
- Straf als feest, met name het maltraiteren en bespotten van een eindelijk verslagen vijand.
- Straf als het ontwikkelen van een geheugen, hetzij bij degene die de straf ondergaat-de zogenaamde 'verbetering', hetzij bij de ooggetuigen van de voltrekking.
- Straf als betaling van een door de machthebbers bedongen honorarium
- Straf als compromis met de natuurtoestand van de wraak,
- Straf als oorlogsverklaring en oorlogsmaatregel tegen een vijand van de vrede, de wet, de orde, de overheid.

(bron Genealogie van de moraal)

Maieutiek 2017-DTScollege 2

Lijfstraf 16-17de eeuw

- Denkbeelden passen bij een tijdperk waarin de soeverein de waarheid vertegenwoordigde door zijn macht. (16de en 17de eeuw)
- Hele en halve waarheden worden opgeteld,
- De uitvoer van de straf toont de waarheid; bekennen toont de waarheid, maar foltering is ook deel van de straf en maakt de daad én de straf deel van wat waar is.

Maleutiek 2017-DTScollege 2

Lijfstraf eerste helft 18de eeuw

- De straf moet (ook) tonen wat de dader deed,
- De dader draagt tekenen van zijn schuld,
- De strengheid van de straf herstelt de macht van de soeverein die door de dader is aangetast; vorst=orde → alle aantasting = majesteitsschennis.
- Dood wordt tentoongesteld, maar volk moet solidair zijn met beul.

Maleutiek 2017-DTScollege 2

De rol van het volk

- Toeschouwer van afschrikking en wraak,
- Deelhebber aan herstel van iets dat hen ook is aangedaan,
- Maar ook een potentiële bron van opstand.

Maleutiek 2017-DTScollege 2

Misdaad in soorten en maten

Foucault stelt vast dat er een overgang plaatsvindt in verheerlijken van misdaad; 17^{de}18de eeuw Het gaat om misdaad van het volk tegen de soeverein. Vlugschriften die de daden verheerlijkten waren bronnen van verzet tegen de macht en werden dan ook verboden. (97).
Misdaden als stroperij enz.

Maleutiek 2017-DTScollege 2

Misdaad in soorten en maten

In de moderne tijd zien we wel geschriften over misdadigers maar dan betreft het 'grootste misdaad' waartoe het volk niet in staat is. Het is ook een rechtvaardiging van misdaad door de groten der aarde. De verheerlijking van de misdaad door Baudelaire en de detectiveroman waarin geesten van dader en speurder zich meten. De trots op de kleine misdaden van het volk is voorbij. (99)

Maleutiek 2017-DTScollege 2

Vandaag de dag

Vershil in soorten misdaad zien we in verhalen uit die tijd, maar ook in moderne varianten. De witte held die zich na de straf gelouterd voelt en verandert, maar meer nog de fascinatie met zwarte held geslepen misdadigers. The great trainrobbery, meestervervalsers als Han van Meegeren, en recentelijk Holleeder.

Maleutiek 2017-DTScollege 2